

reklam ve tanıtım araçlarının kent bütününde kullanımı düzenlemeyi bu işleri yapan gerçek ve tüzel kişilerle özel ve kamu tüzel kişilerinin uymaları zorunlu esasları belirlemeyi amaçlar.

Kent Estetiği Şubesi olarak bütün çalışmalar İlan ve Reklam Yönetmeliği çerçevesinde yapılmaktadır.

Bu çerçevede 2003 yılı sonuna kadar İlan ve Reklam Yönetmeliğine uymayan görsel kirlilik yaratan işyeri önleri cepheleri çatıları ile refüjlerde, yeşil alanlara, sit alanlara gelişigüzel konulmuş 4390 dolayında pano, ayaklı pano ve çatı reklamı kaldırılmış bulunmaktadır.

Halen Zabıta Müdürlüğü, Gelir Müdürlüğü ve Kent Estetiği Şubesi olarak kent genelinde tespitler devam etmekte olup, uygulamaların Reklam Yönetmeliğine uygun şekilde yürütülmesi ve denetimleri sürdürülmektedir.

2004 YILI HEDEFLERİ

İzmir Büyükşehir Belediyesi Metropolitan Alanı bütününde fiziki, ekonomik, doğal, tarihi ve kültürel potansiyellere dayalı, sektörel hedeflerle uyumlu yaşanabilir bir kentsel çevrenin oluşturulması amacıyla;

- İzmir ve Yakın Çevresi Mekansal Gelişme Strateji Planı çalışmalarının sonuçlandırılması.
- İzmir Büyükşehir Bütünü Çevre Düzeni Planı çalışmalarının ve onama süreçlerinin tamamlanması.
- Metropol İlçeleri ve Büyükşehir Belediyesi Mücavir Alanı bütününde 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı çalışmalarının tamamlanması.
- 1/25000 ölçekte tamamlanmış olan jeolojik haritalara göre öncelikli bölge ve kentsel alanların 1/5000 ölçekli jeolojik etüdlerinin tamamlanarak imar planlarının revizyonlarının yapılması.
- İzmir’de kentsel gelişmenin tarihsel süreci irdelenerek özellikle İmar Affı ve ıslah planlarıyla gelişen sağlıklı yapılaşmış yerleşme bölgeleri belirlenerek, kentsel standartları yüksek ve sağlıklı yaşam çevreleri oluşturacak KENT YENİLEME (Kentsel Dönüşüm) planlarının ve projelerinin hazırlanması.

YEREL GÜNDEM 21

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ YEREL GÜNDEM 21 SEKRETERLİĞİ

22 Ocak 2001 tarih ve 24295 sayılı resmi gazetede yayınlanan "Türkiyede Yerel Gündem 21'lerin Uygulanması" adlı 2. etap proje sürecinde, Büyükşehir Belediye Meclisince 02 Mart 2001 tarih, 05/12 sayılı meclis kararı ile desteklenen YG21 faaliyetleri ve Büyükşehir Belediyesinin Kurumsal Ortak kararı;

12 Kasım 2003 tarih ve 25287 sayılı resmi gazetede yayınlanan; "Türkiye Yerel Gündem 21 Yönetişim Ağı Yoluyla Birleşmiş Milletler Binyıl Bildirgesi Hedefleri ve Johannesburg Uygulama Planı' nın Yerelleştirilmesi" adlı 3. etap proje çerçevesinde sürdürülecek faaliyetleri desteklemek için Büyükşehir Beldiye Meclisinin 15 Aralık 2003 tarih, 05/300 sayılı meclis kararları ile yenilenmiştir.

İzmir’ de Yerel Gündem 21, YG-21 Yürütme ve Kolaylaştırıcı Kurulunun, danışmanlığında, karar ve yönlendirmesinde özerk bir yapıda gelişmekte olup; Büyükşehir Belediyesi’nin kurumsal kolaylaştırıcılığında: "Kentine Sahip Çıkma Bilinci", "Aktif Katılım Davranışı" ve "Çözümde Ortaklık Anlayışı" içerisinde, İzmir’in "YG-21 Eylem Planı'nın" hazırlanmasını amaçlamaktadır.

Projelerde ve İç İşleri Bakanlığının genelgelerinde anılan, belediye hizmetlerinin kolaylaştırmak ve proje sekreterliğini sürdürmek için; "YG-21 Genel Sekreteri", İmar İşleri Daire Başkanı kolaylatırcılığında; Kültürel ve Sosyal Hizmetler ve Çevre ve Sağlık İşleri Daire Başkanlıklarının katılım ve katkılarıyla "Yerel Gündem 21 Sekreterliği" ve "YG-21 Ofisi" oluşturulmuştur.

GÜNDEM 21

1992 yılında Rio de Janeiro' da yapılan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nın (Yeryüzü Zirvesi) bir ürünü olan Gündem 21, "sürdürülebilir gelişme" kavramının yaşama geçirilmesine yönelik, küresel uzlaşmanın ve politik taahhütlerin en üst düzeydeki ifadesi olan bir eylem planı niteliğini taşımaktadır.

"21. Yüzyıl gündemi"ni oluşturmayı amaçlayan Gündem 21, tüm insanların temel gereksinimlerinin karşılanmasını, yaşam standartlarının iyileştirilmesini, eko sistemlerin daha iyi korunmasını ve daha güvenli bir geleceğe giden yolun yapı taşlarının dökünmesini hedefliyor.

Gündem 21, "sürdürülebilir gelişme" hedefini gösterirken, bu hedefe ulaşılmasının vazgeçilmez yöntemi olarak, küresel ortaklık kavramını gündeme getiriyor.

Bu kavram ile birlikte alışık olduğumuz hiyerarşik "yönetim" anlayışının yerini, "çok aktörlü yönetimi" olarak tanımlanan yeni bir yönetim anlayışının almaya başladığı görülüyor. Birleşmiş Milletler belgelerinde yer aldığı şekliyle, "ulusal hükümetler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası topluluk arasındaki işbirliğinin geliştirilmesine ve halkın etkin katılımının sağlanmasına" dayalı bu yaklaşım, "yönetişim" ya da iyi yönetim (Governance) kavramını yaşıntımıza sokmuş bulunuyor.

YEREL GÜNDEM 21

Dört ana başlık altında, toplanan 40 bölümden oluşan Gündem 21'in 28. Bölümü, "Gündem 21'in desteklenmesinde yerel yönetimlerin girişimleri" başlığını taşıyor. Yerel Gündem 21 kavramının getirildiği bu bölümde, dünyadaki tüm yerel yönetimlere, kendi belde halkları ile birlikte katılımcı bir süreci başlatmaları ve kendi kentleri için bir Yerel Gündem 21 konusunda görüş birliği sağlamaları konusunda küresel bir çağrı yapılıyor. Yerel gündem 21 süreci, öncelikli yerel sürdürülebilir gelişme sorunlarının çözümüne yönelik uzun dönemli, stratejik bir eylem planının hazırlanmasını ve uygulanması içeriyor. Bu süreç, katılıma ve yerel ortaklıklara dayalı "yönetişim" anlayışının yaşama geçirilmesini gerekli kılıyor.

2003 YILI FAALİYETLERİ YG-21 KENT KONSEYİ

Her ayın ilk Çarşamba günü düzenli olarak saat 15.00 - 18.00 saatleri arasında Büyükşehir Belediyesi Meclis Salonu'nda gerçekleştirilen YG-21 Kent Konseyi; 07 Temmuz 1999 tarihli toplantıda alınan karar çerçevesinde; gündem, belediyenin yürütmekte olduğu ya da hedeflediği projeler ile Yerel Gündem 21 Çalışma Gruplarının öne çıkardığı konulardan oluşturulmaktadır.

İZMİR YG-21 YÜRÜTME VE KOLAYLAŞTIRICI KURULU (04/06/2002 Gün, 51 Sayılı YKK Karar Kapsamında)

KAMU KURUMLARI TEMSİLCİLERİ

Valilik adına - Mustafa Ali ÖRNEK Vali Yardımcısı

Orman ve Çevre İl Müdürlüğü adına - Mihriban COŞKUN

Büyükşehir Belediyesini Temsilen - Hasan TOPAL İmar İşleri Daire Başkanı- Semra AKSU Kültürel ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanı, Yıldız SEZGİN Çevre ve Sağlık Daire Başkanlığını temsilen, Doğan BARAN Dış İlişkiler ve Kardeş Kentler Koordinatörlüğü

İLÇE BELEDİYE BAŞKANLIKLARINI TEMSİLEN

Ali AYKUT, Canan BALCI SEYLAN, Emel BARAN, Halim YAZICI, E. Ayfer NAKİPOĞLU, Hatice GÜRALL, Mihriban KARAMAN, Sevgi KILDİŞ, Yasemin ÇETİN

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ "YEREL GÜNDEM 21 KOMİSYONU" ÜYELERİ

Ahmet KAYA, Dr.İhsan KAZANDI, Hasan YILMAZ, Türker TUNALI, Sennur ÇAKI,
Yusuf Ali KARAMAN

KENT KONSEYİNDEN GELEN ÜYELER

Aktif Katılımcılar: Ahmet Tomar, Yrd. Doç. Dr. Arife Karadağ, Aysel Hitay, Behice Eryıl, Yrd. Doç. Dr. Cengiz Akdeniz, Ergün Günan, Fatma Ertekin, Yrd. Doç. Dr. İlkim Saadet Kaya, Nazan Atak, Nilüfer Çınarlı, Prof. Dr. Türe Tunçbay, Zehra Kınam, Prof. Dr. Zerrin Toprak KARAMAN.

Sürekli Mazeret Bildiren Katılımcılar: Akın Kazançoğlu, Prof. Dr. Aysen Müezzinoğlu, Ergün Özakat, Faruk İşgenç, Dr. Selma Mine Erses, Süleyman Er, Yrd. Doç. Dr. Şermin Atak, Prof. Dr. Şükran Cirik, Prof. Dr. Tamerkan Özgen, YG-21 Yürütme ve kolaylaştırıcı kurul 2003 yılı içerisinde 40 toplantı yapmıştır.

YG-21 PLANLAMA VE STRATEJİ GRUBU

YG-21 YKK karar ve yönlendirmesinde, 03 Mart 2003 tarih, 127.35/59-47 sayılı yazı ile 19 Mart 2003 tarihinde yapılan toplantı ile "YG-21 Planlama ve Strateji Grubu" oluşmuştur.

OLUŞUMU

İlgi gruplarının oluşturduğu, "çalışma gruplarının" seçtiği "UZMAN/MODERATÖR/KOLAYLAŞTIRICI" ve konularına göre "Belediye Birimlerinin Temsilcilerinin" katkısıyla bir planlama ekibi kurulur.

SORUMLULUKLARI

Planlama ve strateji grubu, ilgi gruplarının işlevselliğini ve belediye yönetimi ile bütünleşmeyi sağlamaktadır. Planlama ve strateji grubu, çalışma gruplarının arasında eşgüdüm, teknik araştırma desteği sağlar. Eylem konularını izler değerlendirir. Planlama ekibi çalışmaları tüm katılımcılarla birliktelik içinde yürütülür, izlenir ve değerlendirilir. Planlama ekibi, kent konseyine çalışmaların sonuçlarını aktarır, yeni stratejilerden haberdar eder ve kent konseyi katılımcılarının izlemesine açıktır. YG-21 Planlama ve Strateji Grubu 2003 yılında 10 toplantı yapmıştır.

YG-21 ÇALIŞMA GRUPLARI

Belli bir konuda özel ilgisi veya uzmanlığı bulunan ilgi grubu temsilcilerinden oluşur. Eylül 2002 Kent Konseyinde YG-21 Stratejileri ve YG-21'in sürdürülen projelerinde geline aşama ve geliştirilecek hedefler kentliye duyurulmuştur. 20 Kasım 2002 tarihinde güncellenen Çalışma Gruplarının, işlerliğini sürdürmek ve yeni katılımlarla alt açılımlarını desteklemek amacı ile İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı ve YG-21 Proje Başkanı Ahmet Piriştina'nın 20 Aralık 2002 tarih, 127.35/59-230 sayılı çağrısı ile "ÇALIŞMA GRUPLARI" toplantısı yapılmıştır.

İZMİR YEREL GÜNDEM 21 ÇALIŞMA GRUPLARI LİSTESİ (19.03.2003)

Büyükşehir Belediyesi kolaylaştırıcılığında gerçekleştirilmiş toplantılardır.

ÇALIŞMA GRUBU ADI

Kent Kültürü ve Kentlilik Bilinci

Kültür ve Sanat

Mahalle Birimlerini Etkinleştirme ve Muhtarlar

Aile Planlaması; Program (AIDS ve HIV)

Aile içi Şiddet,

Geriatri,

Sokak Çocukları,

Kadın Sığınma Evleri,

Kriz Yönetimi,

Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi,
Program (Canlı Türlerinin Korunması),
İzmir Kuş Cenneti,
Çiftçilik ve Kırsal Kalkınma,
Toprak Kullanımı ve Verimli Tarım Aln. Korunması,
Ulaşım, Otopark ve Trafik,
Kent-Orman ve Yeşil Alan Kullanımı,
Gençler ve Yönetimle İlişkileri,
Eğitim,
Engelliler,
Sınır Ötesi İşbirliği (Kardeş Kentler İlişkisi),
Bütünleşik Katı Atık Yönetimi,
Rüzgar Enerjisi,
Çevre ve Sağlık,
Su Kaynakları Yönetimi,

Ortak Çalışmalar
Coğrafi Bilgi Sistemleri
Avrupa Birliği
YG21 Parkı

YG-21 ÇALIŞMA GRUPLARI TOPLANTILARI

YG-21 çalışma grupları yıl içinde her ay iki defa toplanmayı hedeflemişlerdir. Bu toplantılardan Büyükşehir Belediyesi kolaylaştırıcılığında gerçekleştirilen, toplantı olmak üzere, 2003 yılı içerisinde 164 toplantı düzenlenmiştir.

İBŞB MECLİSİ 2003-2004 ÇALIŞMA DÖNEMİ YG-21 KOMİSYONU

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Belediye Meclisinde İhtisas komisyonlarının oluşturulması sırasında "Yerel Gündem 21" Komisyonu da oluşmuştur. Komisyon kolaylaştırıcı olarak ve YG-21 çalışma sonuç ve raporlarını meclis çalışmaları ile bütünleştirici faaliyetlerini sürdürmektedirler.

KOMİSYON ÜYELERİ

Ahmet KAYA, Dr.İhsan KAZANDI, Hasan YILMAZ, Türker TUNALI, Sennur ÇAKI, Yusuf Ali KARAMAN.

2003 YILI FAALİYETLERİ

- YG-21 3. Ulusal Yerel Gündem 21 Kentleri Sivil Toplum Kuruluşları ve Sempozyumu (06-08 Haziran 2003)
- YG-21 Kentleri, Ulusal Kadın Etkinlikleri Bursa Festivaline katılım,(18-21 Eylül2003)
- YG-21 Gençlik Çalışma Grubu Çalışmaları,
- Engelliler Çalışma Grubunun Çalışmaları,
- Ulaşım - Otopark - Trafik çalışma grubu tarafından düzenlenen "1. Kentiçi Ulaşım Sorunları Arama Konferansı" (26 Nisan 2003).
- Atık Pillerin Eysel atıklardan ayrı olarak Toplanması ve Bertarafı Projesi,
- İBŞB Bütününde Katı Atık Yönetimi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu proje' nin tanıtımı,
- YG-21'in tanıtımı amacı ile bez çanta, t-shirt ve şapka yaptırılarak dağıtılması,
- Tarihi Kentler Birliği İzmir- Kuşadası Toplantısına Katılım,
- Gündem 21, Yerel Gündem 21 ve İzmir Yerel Gündem 21 çalışmalarını ve edinilen deneyimleri ulusal boyutta; diğer beldeler ve YG-21 proje kentleri ile paylaşmak, bilgilendirmek ve uluslararası boyutta ise İzmir'i ve İzmir YG-21 çalışmalarını tanıtmak amacı ile Prof. Dr. Zerrin TOPRAK ve Yrd. Doç. Dr. İlkin KAYA' nın editörlüğünde YG-21 STRATEJİSİ CD-ROM' u yapılmıştır.

- CD-ROM İçeriği İzmir YG-21'in "<http://www.izmir-yerelgundem21.org.tr> adresi web sayfasında yayınlanacak olup, bir yıl süre güncelleme yapılacaktır.
- İzmir'de Yürütülen YG-21 Çalışmaları çerçevesinde, Prof. Dr. Zerrin TOPRAK ve Yrd. Doç. Dr. İlkin KAYA'nın hazırladığı senaryo çerçevesinde ve yönlendirmesi kapsamında, İzmir YG-21 Çalışma Gruplarının öne çıkarıldığı konuları içeren, İzmir YG-21'in bu günü ve gelecek stratejisini içeren VİDEO çekimi İzmir TV tarafından yapılmıştır. İzmir TV' de 4 kez yayınlanmıştır. Bu video çekiminde çalışma grupları da yer almıştır.
- İzmir'de YG-21 Ortaklarının iletişiminin sağlanması amacı ile başlangıçta İzmir Mimarlar Odası webmaster'i katkısı ile oluşturulan, daha sonraki yıllarda, Mimar Ender Aydın'ın verdiği destek ile "gundem21-subscribe@yahoogroups.com" adlı e-gruba üye katılımları devam etmektedir.
- Bu çalışmaların paralellinde ÜNİBEL A.Ş. tarafından sağlanan kolaylaştırıcı faaliyetler çerçevesinde; <http://www.izmir-yerelgundem21.org.tr> adresli web sitesinden duyurular sürdürülmekte ve web sitesinden yeni bir e-grup geliştirilmektedir.
- Yerel Gündem 21'in yürütüldüğü proje kentlerinde düzenlenen bilgilendirme ve koordinasyon toplantılarına YKK üyeleri tarafından katılım sağlanmıştır.
- Fuar ve Sergilere katılım sağlanmış, YG-21 çalışma ve hedefleri hakkında tanıtım ve bilgilendirmeler yapılmıştır.

YG-21 YAYINLAR 2003

- Katı Atık Yönetim
- İzmir'de Bütünleşik Kıyı Yönetimi
- HIV - AIDS
- İzmir 3. Sivil Toplum Kuruluşları Fuarına Katılım Kataloğu
- İzmir 1. Kadın Etkinlikleri Festivali Raporu
- YG-21 Kriz Yönetimi ÇG Balçova Bilgilendirme Toplantısı broşürü
- YG-21 Kriz Yönetimi ÇG Narlıdere Bilgilendirme Toplantısı broşürü

2004 YILI HEDEFLERİ

- 02 Mart 2001 tarih, 05/12 sayılı Büyükşehir Belediyesi meclis kararına esas teşkil eden proje dönemi 2003 yılı ilk aylarında tamamlanmış olup; ilgili çalışmaların devamı niteliğinde olan ve YG-21'eri sürdürülebilir kılmak amacı ile hazırlandığı bildirilen; Hükümetimiz ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı arasında hazırlanan ve Hükümetimiz tarafından 6 Mayıs 2003 tarihinde imzalanan TUR/03/004 sayılı ve "Türkiye Yerel Gündem 21 Yönetişim Ağı yoluyla BM Binyıl Bildirgesi Hedefleri ve Johannesburg Uygulama Planı'nın Yerelleştirilmesi" adlı 3. etap proje 12 Kasım 2003 tarih, 25287 sayılı T.C. Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.
- İzmir Büyükşehir Belediyesi, 15 Aralık 2003 tarih, 05/300 sayılı Büyükşehir Belediye Meclisi kararı ile, 3. etap proje çerçevesinde YG-21'e kurumsal ortaklığını sürdürme kararı almıştır. Bu çerçevede; YG-21'in İzmir'de Yürütme ve Kolaylaştırıcı Kurulunun, danışmanlığında, karar ve yönlendirmesinde özerk bir yapıda gelişmesi desteklenen, ilgili mevzuat, 3. etap proje ve genelgeler çerçevesinde kolaylaştırıcı faaliyetler kurumsal olarak sürdürülecektir.
- İzmir Büyükşehir Belediyesi, Belediye Meclisinde İhtisas komisyonlarının oluşturulması sırasında "Yerel Gündem 21" Komisyonu da oluşturulması,
- 3. Etap projeye çerçevesinde, Kurumsal Ortaklıklar gelişmesine yönelik faaliyetler sürdürülecektir.
- YG-21 Çalışma Gruplarının, işlerliğini sürdürmek ve yeni katılımlarla alt açılımlarını desteklemek amacı ile YG-21 Proje Başkanı ve Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Piriştina'nın 20 Aralık 2002 tarih, 127.35/59-230 sayılı çağrısı ile gelişen çalışma grupları çıktılarının değerlendirilmesi, öneminin vurgulanması ve de sürdürülen çalışmaların kurumsallaşması amacı ile kurumsal olarak kolaylaştırıcı katkı verilecektir. Bu amaçla kurumlardan kolaylaştırıcı olarak beklenen katkı ve rollerin kurumlarının katılımı ile

tanımlanması,

- Çalışma Grupları çıktılarının hayata geçirilmesinde, konular ve uzmanlıklarına göre ilgili birimlerinin çalışma grupları içinde aktif rol almaları teşvik edilecektir.
- Mahalli İdarelere ilişkin yasaların geliştirilme sürecinde; YG-21 proje kentleri olarak edinilen deneyimlerin, başarılı çalışmalarının Milletvekillerine duyurulması
- İzmir YG21 Çalışma Esaslarının (Kent Konseyi, YG-21 YKK, Planlama ve Strateji Grb., Çalışma Grubu vb.) edinilen deneyimler ve diğer YG-21 kentlerinde yapılan uygulamalar çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi,
- ÜNİBEL A.Ş. tarafından güncellenen, <http://www.izmir-yerelgundem21.org.tr> adlı web sitesinin sürdürülmesi,
- YG-21 Katılımcılarının projelerde anılan faaliyetleri ile YG-21 konulu toplantılar için kullanılmak amacı ile; Yerel Gündem 21 Evi açılması,
- 4-6 Haziran 2004 tarihinde "4. Ulusal Sivil Toplum Kuruluşları Fuar ve Sempozyumu" yapılması planlanmıştır.
- 1. Kentiçi Ulaşım Çözüm Arama Konferansı yapılacaktır.

TARİHSEL ÇEVRE VE KÜLTÜR VARLIKLARI MÜDÜRLÜĞÜ

TAMAMLANAN ÇALIŞMALAR

KORUMA AMAÇLI PLANLAR

KEMERALTI VE ÇEVRESİ KORUMA AMAÇLI NAZIM İMAR PLANI

İzmir Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 03 05 2002 gün ve 05/32 sayılı kararı ile onaylanan, İzmir 1 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 14.10.2002 gün ve 10138 sayılı kararı ile uygun görülen ve Plan Program Koordinasyon Şube Müdürlüğü ve Konak Belediyesi ile koordineli çalışılması sonucu üretilen İzmir Konak-Kemeraltı ve Çevresi Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, sit alanları bütününde elde edilen ilk nazım imar planı olma özelliğine sahiptir.

1/5000 ölçekli İzmir, Konak, Kemeraltı ve Çevresi Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, İzmir 1 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 30.01.2002 gün ve 9727 Sayılı kararı ile Kemeraltı ve Çevresinde saptanan Arkeolojik, Doğal, Kentsel ve Tarihi Sit Alanlarının ve barındırdıkları kültür varlıklarının koruma, kullanma ve geliştirme kararlarını içermektedir.

AGORA VE ÇEVRESİ KORUMA-GELİŞTİRME VE YAŞATMA PROJESİ

Binlerce yıllık geçmişiyle önemli tarihi ve kültürel değerlere sahip İzmir'in Konak İlçesi'ndeki tarihsel, kentsel ve arkeolojik vedoğal sit alanları ile bu alanlardaki kültür ve tabiat varlıklarını bir bütünlük içinde ele alan ve İzmir Kemeraltı ve Çevresi Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı olarak tanımlanacak bir koruma, sağliklaştırma ve geliştirme projesi kararları doğrultusunda Agora çevresindeki arkeolojik ve kentsel sit alanlarını bir bütün olarak değerlendirilen, Agora ve Çevresi Koruma-Geliştirme ve Yaşatma Projesi hazırlanmıştır.

Agora ve çevresini korumak, sağliklaştırmak ve kentsel yaşamla kültürel bir canlılık içinde bütünleştirmek amacıyla hazırlanan Agora ve Çevresi Koruma-Geliştirme ve Yaşatma projesinin başlıca hedefi, Agora ve çevresinin bugünkü çöküntü alanı durumundan kurtarılması, işlevlendirilerek kentle ve kentin tarihi merkezi Kemeraltı ve diğer arkeolojik alanları ile bütünleştirilmesi, dolayısıyla kentin bu tarihi kültür dokusunun gelecekte de yaşatılmasıdır.

Ayrıca bu proje, antik kent omurgasının canlandırılması ve kent yaşamına katılmasında öncülük edecek projelerin ilk adımıdır.

Proje alanı, kuzeyde Anafartalar Caddesi ve bu caddeye cephele parseller, güneyde ve doğuda 2.derece Arkeolojik Sit Alanı Sınırı ve bu sınırla bütünleşen yapı adaları ve batıda Eşrefpaşa Caddesiyle çevrelenen ve İzmir 1nolu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 30.01.2002 gün ve 9728 sayılı kararı ile saptanan Agora ve Çevresindeki 1., 2. ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanları ve Kentsel Sit Alanını da içeren 12,59 ha'lık bir

alandır.

Projede 5 ayrı alan saptanmıştır: Agora Kazı Alanı, Arkeoloji ve Tarih Parkı, Agora Koruma Alanı, Kentsel Tasarım Alanları ve Diğer Kentsel Alanlar. Tespit edilen bu alt bölgelerde plan bütünlüğü içerisinde her alan gerektirdiği uygulama ölçeklerinde projelendirilmektedir.

MİMARİ PROJELER

PASAPORT İSKELESİ YENİLEME PROJESİ

1922'deki yangın öncesinde iki farklı yapının bulunduğu pasaport iskelesi üzerinde bugün yer alan yapılar, Cumhuriyet Dönemi'ne ait olup Kordon tarafındaki Gümrük Muhafaza Baş Müdürlüğü, uç kısımdaki ise İl Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı Karantina binaları olarak kullanılmaktadır.

Bu iki tarihi yapı arasına ise daha sonraları ahşap konstrüksiyonlu bir yolcu bekleme binası yapılmıştır. Ancak, bu ahşap yapının eskimesi kapalı ve açık bekleme bölümlerinin yetersiz kalması üzerine iskele yenileme projesi tasarlanmıştır.

Koruma kuramları çerçevesinde önerilen yeni yapının mimarisinde çağdaş bir dil kullanılmıştır. Cam ve çelik konstrüksiyonla tasarlanan şeffaf yapı, kütle ve mimari özellikleri bakımından arasında yer aldığı iki tarihi bina ile yarışmamakta, aksine bu iki yapıyı ön plana çıkarmaktadır.

Tasarımı yönlendiren diğer unsur ise mendirek ile kordon arasında görsel bağlantının sağlanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda projede mevcuttaki dalgakıran duvarı yerine göz hizası altında dalga önleyen ve görsel bütünlüğü tamamlayan kroman betonu dökülmesi önerilmiştir.

Proje İzmir 1 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 2.8.2002 gün ve 10061 sayılı kararı ile onaylanmış, uygulaması Mayıs-Kasım 2003 tarihleri arasında tamamlanmış ve 15.12.2003 tarihinde açılışı yapılmıştır.

GÜMRÜK MUHAFAZA BAŞMÜDÜRLÜK BİNASI RESTORASYON PROJESİ

Gümrük Muhafaza Baş Müdürlüğü Binası, Erken Cumhuriyet Dönemi mimari özelliklerini taşıyan İzmir'in az sayıdaki yapılarından biridir.

Hazırlanan restorasyon projesi ile yapıdaki malzeme bozulmaları ve işlevsel değişikliklere çözüm getirilmiştir. Yapının restorasyon projesi Gümrük Muhafaza Baş Müdürlüğünce ofis olarak kullanılan birinci katın misafirhane kullanımına olanak sağlayacak biçimde hazırlanmış ve İzmir 1 No'lu Kültür ve Tabiat varlıklarını Koruma Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Ancak restorasyon çalışması, maddi yetersizlikten Gümrük Muhafaza Baş Müdürlüğü'nce başlatılamamıştır. Buna karşın cephe iyileştirmesi ve boya çalışmaları İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından İzbeton A.Ş.'ye yaptırılmıştır.

ALSANCAK 1448-1449 SOKAKLAR BAKIMLI CEPHELER PROJESİ

İzmir'in tarihsel, kültürel ve doğal mirasın ortaya çıkarılması, yaşatılması ve işlev kazandırılıp geleceğe aktarılması yolundaki hedeflerini tek tek uygulayan İzmir Büyükşehir Belediyesi, bir kültür hizmeti olan Bakımlı Cepheler Projesi'ne Alsancak 1448-1449 sokaklar ile başlamıştır.

Müdürlüğümüzün kurulmasından önce başlayan proje çalışmalarını, Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi Restorasyon Bölümü yürütmüştür. Uygulama İzbeton A.Ş. tarafından yapılmış olup kontrollük hizmeti Müdürlüğümüzce verilmiştir.

MİTHATPAŞA CADDESİ 7 EVLER BAKIMLI CEPHELER PROJESİ

Mithatpaşa Caddesi üzerinde yer alan bitişik nizam yedi evin buldukları çevreye sağlayacakları görsel yarardan ötürü, Bakımlı Cepheler Projesi bağlamında ele alınmasına karar verilmiştir. Bu 7 evin mal sahipleri ile gerekli görüşmeler tamamlandıktan sonra İYTE mimarlık öğrencilerine yaz stajı kapsamında cephe rölöveleri çizdirilmiş, daha sonra bu rölöveler ışığında Müdürlüğümüz mimarları tarafından restorasyon projeleri

hazırlanmış ve İzmir 1 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'na sunularak onay alınmıştır.

Uygulama, İzmir Büyükşehir Belediyesi şirketlerinden İzbeton A.Ş. tarafından gerçekleştirilmiştir. 25.12.2003 tarihinde açılışı yapılmıştır.

KARŞIYAKA YALI CADDESİ BAKIMLI CEPHELER PROJESİ

Karşıyaka Yalı Caddesine cepheli İskelesi karşısında ve Öğretmen Evi'nin doğusunda yer alan bitişik nizam üç ev ve sokak içinde bulunan bir evin, Alsancak 1448 ve 1449 sokaklarda uygulanan Bakımlı Cepheler Projesi kapsamında ele alınması talebi Karşıyaka Belediyesi'nce yapılmıştır.

Dört yapıya ait cephelerin rölöveleri alınarak, restorasyon projeleri hazırlanmıştır. Bakım onarım izni için İzmir 1 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'na sunulmuştur. Uygulama için gerekli onay alınmıştır.

HALİLRFATPAŞA CADDESİ BAKIMLI CEPHELER PROJESİ

Varyant'ın Halilrifatpaşa Caddesi başlangıcında yer alan bitişik nizam evlerin buldukları çevreye ve kent silüetine yapacakları katkıdan ötürü Bakımlı Cepheler Projesi kapsamında projelendirilmiş ve uygulama için gerekli izin İzmir 1 No'lu Kültür ve Tabiat varlıklarını Koruma Kurulu'ndan alınmıştır.

GÖZTEPE KİLİSE SOKAĞI (81 SOKAK) BAKIMLI CEPHELER PROJESİ

Göztepe Kilise sokağı (81 sokak) üzerinde yer alan bitişik nizam evlerin buldukları çevre için olumlu etki yapmaları amacıyla, Alsancak 1448 ve 1449 sokaklarda uygulanan Bakımlı Cepheler Projesi kapsamında projelendirilmiş ve uygulamaya ilişkin gerekli izin İzmir 1 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'ndan alınmıştır.

KARANTİNA 133-141 SOKAK BAKIMLI CEPHELER PROJESİ

Karantina 133-141 sokaklar üzerinde yer alan bitişik nizam evleri buldukları çevreye yapacakları katkıdan ötürü bakımlı cepheler çalışması bağlamında ele alınmasına karar verilmiştir.

ANADOLU APARTMANI BAKIMLI CEPHE PROJESİ

Erken Cumhuriyet dönemi sivil mimari örneği apartmanların günümüze ulaşmış tek temsilcisidir. Bundan dolayı yapının Bakımlı Cepheler Projesi kapsamında ele alınmasına karar verilmiştir.

KÜÇÜKYALI 141 SOKAKTA TARİHİ EV RESTORASYON PROJESİ

Bakımlı Cepheler Projesi kapsamında, tarihi bir yapının yeniden işlevlendirilmesi sürecinde; gerek projelendirme gerekse yapım aşamalarını anlatan ve ekolojik mimarlığı konu alan bir belgesel hazırlığı yürütülmektedir.

Bu amaçla seçilen yapının korunmuşluk derecesi İzmir'de kendi tipolojisindeki sivil mimari örneği yapıları temsil edebilecek niteliktedir.

SOSYAL ETKİNLİKLER

İZMİR FESTİVALİ KAPSAMINDA KADİFEKALE DÜZENLEMESİ

Haziran - Temmuz 2002 ayları içinde İzmir Kültür, Sanat ve Eğitim Vakfı'nın düzenlediği İzmir Kültür ve Sanat Festivali açılış kokteyli ve tiyatro gösterilerinin Kadifekale surları içerisinde yer alması, bu tarihi alanın kent ile bütünleştirilmesi açısından olumlu olacağı düşünülmüştür.

Festivalin açılış kokteyli ve tiyatro gösterisinin yapılacağı alanlar belirlenip, bunların gerekli kullanıma açılabilmesi için bakım ve yeni imalat çalışmaları projelendirilmiş ve uygulanmıştır.

Kale içinde sur duvarlarıyla çevrili ve akustik olarak uygun bulunan mekanlardan birinde yapılacak performansların izlenmesi ve gerçekleştirilmesi için demontabl eleman

kullanımına olanak sağlayan bir proje geliştirilmiştir.

Bu projenin uygulama aşamaları, şantiye organizasyonu ve performans sonrası alanın yeniden orjinal haline dönüştürülmesi süreçleri Mdrlgmzce yrtlmştir.

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ TARİHİ VE KÜLTÜREL MİRASI KORUMA ÖDÜLLERİ

Tarihi Kentler Birliği, kuruluş ve çalışma amaçlarına uygun olarak tarihi, kentsel, arkeolojik ve doğal değerleri yaşama katma adına bir "yarişma" düzenlemiştir. Bu yarişmaya birliğe ye belediyeler, uygulamaları tamamlanmış veya projelendirilmiş tek yapı, sokak, doku ve yerleşim ölçeğinde koruma örnekleri ile katılmışlardır.

"Tarihi Kentler Birliği Tarihi ve Kültürel Mirası Koruma Proje ve Uygulamalarını zendirme Yarişması"na uygulama dalında " Alsancak 1448 ve 1449 Sokaklar Bakımlı Cepheler Projesi" ve projelendirme dalında "Agora ve evresi Koruma, Geliştirme ve Yaşatma Projesi" ile katılan Mdrlgmz her iki dalda da "2003 Yılı Başarı dl"ne layık grlmştir.

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ İZMİR BULUŞMASI

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin de kurucuları arasında bulunduğu ve uyguladığı birçok proje ile örnek olduğu 123 üyeli Tarihi Kentler Birliği, İzmir Buluşması'nı Cumhurbaşkanı Sn. Ahmet Necdet SEZER'in katılımlarıyla 24 - 28 Eylül 2003 tarihinde gerçekleştirmiştir. Cumhurbaşkanı Sn. Sezer, konuşmalarında İzmir'in geçmişi ve geleceği kucaklayan ağdaş yapısı, tarihsel turistik ve kültürel değerlerinin yanı sıra, başarılı kentleşme olgusu ile örnek bir kent olduğunu, diğer kentlerimize de yol gösterebilecek bir gelişme modeli oluşturduğunu belirtmişlerdir.

Metropoliten Planlamada Koruma -Sorunlar -Deneyimler-çözümler ve Kent İçi ren Yerleri-Kentsel Arkeoloji konulu panellerde Büyükşehir Belediyemizin tarihsel, doğal ve kültürel değerlerin korunması amacıyla yaptığı çalışmalar katılımcılara sunulmuştur. Tarihi Kentler Birliği İzmir Buluşması'na katılan konuk valiler, belediye başkanları ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerine, Büyükşehir Belediyemizce desteklenen Agora kazıları hakkında bilgi verilmiştir. BuluŐmanın 2. gününde tamamlanan ve niversite Ğrencilerinin yeni kültür mekanı olarak düzenlenen Bornova Murat Köşkü'nn açılışı yapılmıştır.

Ayrıca İzmir'in ilk kuruluş yeri olan Smyrna Kenti'nin kazılarını başlatan, İzmir'in 5000 yıllık tarihine ait bilgi, bulgu ve belgeleri Tepekule'de ortaya çıkaran Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal adına Büyükşehir Belediyemiz tarafından yaptırılan bst, Tarihi Kentler Birliği yeleri'nin katılımıyla açılmıştır.

TARİHE SAYGI / YEREL KORUMA ÖDÜLLERİ

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin, koruma bilincinin ve örneklerinin teşvik edilmesi, yerel koruma modellerinin geliştirilmesi, yerel inisiyatifin harekete geçirilmesi, tarihi çevreye ilişkin koruma bilinci taşıyan çaba ve eylemlerin özendirilmesi gerekliliğinden hareketle Kentli İzmirli, Tek yapı ve Tarihi Doku leğinde Başarılı Koruma Uygulamaları ile Tarihsel evre ve Kültür Varlıklarını Koruma Dalında Katkı başlıkları altında verdiği "Tarihe Saygı / Yerel Koruma dlleri" nin ödül töreni Tarihi Kentler Birliği İzmir Buluşması etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilmiştir.

KONTROLLKLER

KENT MÜZESİ VE ARŐİVİ RESTORASYON UYGULAMA KONTROLLÜĞÜ

Tarihi İtfaiye Binası, Belediyemiz Etüd Proje Şube Mdrlg'nce hazırlanan proje doğrultusunda, İzmir Kent Müzesi ve ArŐivi kullanımına dnştrlmştir. Ocak 2002'de başlanan restorasyon çalışmaları tamamlanmış olup, Aralık 2003'de hizmete girmesi planlanmıştır.

Yapılan uygulamanın kontrollük hizmetleri Mdrlgmzce verilmiştir.

BORNOVA MURAT KÖŞKÜ RESTORASYON UYGULAMA KONTROLLÜĞÜ
Mülkiyeti Çocuk Esirgeme Kurumu'na ait olup belediyemize 15 yıllığına tahsis edilmiş olan Murat Köşkü'nün restorasyon projesi Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Restorasyon Anabilim Dalı'ca hazırlanmıştır.

Eylül 2002'de ihalesi yapılan, kontrollük hizmeti Müdürlüğümüzce verilen Murat Köşkü'nün restorasyonu bitirilmiş ve Tarihi Kentler Birliği İzmir Buluşması'nda açılışı yapılmıştır.

SÜREN ÇALIŞMALAR

KORUMA AMAÇLI PLANLAR

KADİFEKALE-TİYATRO VE ÇEVRESİ KORUMA-GELİŞTİRME VE YAŞATMA PROJESİ

İzmir'in Tepekule'den sonra ikinci yerleşim alanı olan Kadifekale ve Çevresi, özellikle 1980 sonrası hızla kaçak yapıların artmasıyla gecekondular alanına dönüşmüş ve bugün sahip olduğu kültürel ve arkeolojik değerlerini de kaybetmeye başlamıştır. Kaybolmaya yüz tutan arkeolojik bu değerlerden biri de Kadifekale'nin kuzeyinde yer alan Roma döneminden kalma antik tiyatrodur.

Kentin gecekondular alanları arasında sıkışıp kalmış ve yok olmakta olan bu önemli kültürel mirası korumak, geliştirerek yaşatılmasını sağlamak amacıyla Kadifekale-Tiyatro ve Çevresi Koruma Geliştirme ve Yaşatma Projesi hazırlanmıştır.

Kadifekale ve Çevresi Koruma Projesi ile Kadifekale Tiyatro ve Çevresi'nin tarihsel kimliğinin ön plana çıkarılarak kente ve kentliye kazandırılması ve kentin diğer önemli arkeolojik ve tarihsel kalıntıları olan Roma döneminden kalan Agora, Stadyum, Tiyatro ve tarihi kent merkezi Kemeraltı ile olan bağlantısının kurularak kentle bütünleşmesi hedeflenmektedir.

Projenin bilgi toplama ve değerlendirme çalışmaları tamamlanmış, 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanmaktadır.

KENTSEL TASARIM PROJELERİ

ARKEOLOJİ VE TARİH PARKI DÜZENLEME PROJESİ

Agora'yı batıdan ve kuzeyden kuşatan ve çirkin yapılanması ile Agora'nın Eşrefpaşa Caddesi'nden algılanmasını engelleyen bu alan Agora'yı ön plana çıkaracak biçimde kentsel yaşama katmak ve diğer taraftan da üzerindeki mevcut kültür varlıklarını sergilemek amacıyla Arkeoloji ve Tarih Parkı işlevine ayrılmıştır.

EMİRSULTAN TÜRBESİ ÇEVRE DÜZENLEME PROJESİ

Agora'nın doğusunda yer alan Emirsultan Türbesinin, metruk durumdaki aşevi, hamamı, yıkık camisi ve mezarlarıyla tarihi önemi bulunmaktadır.

Bu tarihi alan için İzmir Vakıflar Bölge Müdürlüğü ile "Emirsultan Türbesi Çevre Düzenleme Projesi" hazırlanmaktadır.

MİMARİ PROJELER

SUSUZDEDE EVLERİ RESTORASYON PROJESİ

Mülkiyeti İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne ait Susuzdede Parkı içindeki, metruk dört tarihi evin kentin kültürel mirasına kazandırılması amacıyla çalışmalara başlanmıştır.

Bu çalışmalar kapsamında yapıların mevcut durumları belgelenmiş, özgün durumlarını gösterir restitüsyon projeleri hazırlanmıştır. Bu yapıların kent içindeki konumları ve mekansal potansiyelleri gözetilerek Semt Merkezi olarak restore edilmesi düşünülmektedir.

AYAVUKLA KİLİSESİ RESTORASYON PROJESİ

Mülkiyeti Maliye Hazinesi'ne ait Ayavukla Kilisesi, en son Kültür Bakanlığı tarafından opera çalışma salonu olarak kullanılmış ve o dönemde yangın geçirmiştir. Uzun bir süredir boş olan yapı yıpranmaya ve yağmalanmaya maruz kalmaktadır.

Yapının restore edilebilmesi ve Kültür Merkezine dönüştürülmesi için yapının

Belediyemize tahsis işlemleri sonuçlandırılmış ve projelendirme çalışmalarına başlanmıştır.

DOĞANLAR KÖYÜ TARİHİ KİLİSE KORUMA VE YAŞATMA PROJESİ

İzmir Büyükşehir Belediyesi mülkiyetindeki tarihi kilise, Doğanlar köyündeki, özellikle sanayi türü yapılanma ile bozulmuş olan tarihi dokuda kalan nadir yapılardan birisidir. Uzun süredir marangoz atölyesi olarak kiralanan yapının, bulunduğu parselle birlikte değerlendirilerek semt merkezi işlevli restorasyon projesinin hazırlanmasına başlanmıştır.

KONTROLLUKLAR

TARİHİ SAYAÇ ATÖLYESİ RESTORASYON UYGULAMA KONTROLLÜĞÜ

Çocuklar için sahne sanatları ve konservatuar olarak restore edilen eski sayaç atölyesinde uygulama çalışmaları tamamlanmış olup verilen fonksiyona göre tefrişi yapılmaktadır.

"İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir Kültür ve Sanat Eğitim Vakfı, Müzik ve Sahne Sanatları Akademisi" adı verilen yapının kontrollük hizmeti Müdürlüğümüzce verilmektedir.

PLANLANAN ÇALIŞMALAR

KENTSEL TASARIM PROJELERİ

ANAFARTALAR CADDESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ

Agora ve Çevresi Koruma-Geliştirme ve Yaşatma Projesi sınırları içinde kalan Anafartalar Caddesi'ne ve bu caddeye cepheli yapı adalarında yer alan sivil mimarlık örnekleri ve anıtsal yapıların ağırlıklı olarak ticaret ve/veya konaklama işleviyle donatılarak korunması ve yaşatılması hedeflenmektedir.

EŞREFFAŞA CADDESİ DOĞUSU KENTSEL TASARIM PROJESİ

Agora ve Çevresi Koruma-Geliştirme ve Yaşatma Projesi ile belirlenen ve Eşrefpaşa Caddesi doğusunda kalan bu alanın ve bu alanda yer alan tescilli yapıların konut ve ticaret kullanımını ağırlıklı korunması ve yaşatılması düşünülmektedir.

KADİFEKALE SURLARI VE SUR İÇİ DÜZENLEME PROJESİ

1. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak saptanan Kadifekale Surları ve sur içini kapsayan bölgede kentsel tasarım ve peyzaj düzenleme projelerinin hazırlanması programa alınmıştır.

MİMARİ PROJELER

ALSANCAK 1469 SOKAK BAKIMLI CEPHELER PROJESİ

Alsancak 1469 sokak üzerinde yer alan bitişik nizam evlerin oluşturdukları tarihi dokunun, Bakımlı Cepheler Projesi kapsamında ele alınmasına karar verilmiştir.

TİYATRO RESTİTÜSYON VE RESTORASYON PROJESİ

Antik dönemden kalma Tiyatronun ortaya çıkarılması ve kente yeniden kazandırılması amacıyla restitüsyon ve restorasyon projeleri hazırlanacaktır